

Vyvěšeno dne: 28. 1. 2021

Svěšeno dne: 11. 2. 2021

Jaroslava Havelcová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: ██████████, bytem ██████████, zastoupená JUDr. Tomášem Hlaváčkem advokátem, se sídlem Kořenského 1107/15, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého náměstí 375/4, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 6. 2019, č. j. 6 A 155/2017 – 61,

t a k t o :

II. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou podanou k Městskému soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“) se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2017, č. j. MZDR 26678/2017-2/PRO, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Ústavu zdravotnických informací a statistiky (dále jen „*povinný subjekt*“) ze dne 4. 5. 2017, č. j. UZIS/003773/2017, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Posledně uvedeným rozhodnutím byla podle § 15 odst. 1, § 2 odst. 3 a § 12 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „*informační zákon*“), ve spojení s § 17 odst. 2 zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě (dále jen „*zákon o státní statistické službě*“), a § 73 odst. 3 a 5 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (dále jen „*zákon o zdravotních službách*“), částečně odmítnuta žádost žalobkyně o poskytnutí informací.

[2] V žádosti o informace žalobkyně požadovala poskytnutí následujících informací o českých porodnicích: „[p]ro každou porodnici za rok 2014 a rok 2015 i se jménem (názyvem) porodnice: celkový počet porodů, počet císařských řezů, počet porodů za použití kleští, počet porodů za použití vakuuumextraktoru, počet ttp otomů, počet porodů, které skončily poraněním bráze a/ nebo čípku, počet porodů

s ttp otomii, které zároveň skončily poraněním bráze a/nebo čípku, počet porodů koncem pánevním, počet porodů koncem pánevním, které proběhly vaginálně.“

[3] V odůvodnění rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti o informace povinný subjekt uvedl, že z obsahu žádosti zjistil, že žalobkyně požaduje sdělení dvou okruhů informací. Jsou jimi a) statistické informace o zdravotních výkonech a zranění pacientek v důsledku poskytnutých výkonů podle jednotlivých českých porodnic a b) individuální údaje/důvěrné statistické informace o subjektech údajů – názvy porodnic. Dále poukázal na to, že v zákoně o zdravotních službách a v zákoně o státní statistické službě je obsažena zvláštní úprava pro dílčí aspekty poskytování statistických údajů a anonymních informací a dále je zde zakotvena úprava poskytování osobních a dalších údajů, individuálních údajů a důvěrných statistických údajů. Z § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách pak vyplývá, že pro statistické a vědecké účely smí správce poskytovat údaje z Národního zdravotnického informačního systému pouze v podobě, ze které nelze určit konkrétní fyzickou nebo právnickou osobu. Současně povinný subjekt konstatoval, že údaje o porodnicích, ve spojení s provedenými zdravotními výkony a zranění jejich pacientek, jsou ve smyslu zákona o státní statistické službě důvěrnými statistickými údaji, a proto je bez písemného souhlasu subjektu údajů může poskytovat pouze ke statistickým účelům (§ 17 odst. 2 zákona o státní statistické službě). Povinný subjekt tak uzavřel, že jelikož žalobkyně nespĺňuje zákonné podmínky k získání přístupu k dalším údajům vedeným v Národním zdravotnickém informačním systému ani zákonné podmínky pro výjimečné využití údajů k jiným než statistickým účelům, a i tedy k porušení mlčenlivosti orgánů státní statistické služby, poskytl jí požadované informace jen v částečném rozsahu s tím, že anonymizoval názvy jednotlivých porodnic.

[4] Městský soud shledal žalobu nedůvodnou a zamítl ji rozsudkem ze dne 14. 6. 2019, č. j. 6 A 155/2017 – 61.

[5] Městský soud konstatoval, že povinný subjekt byl povinen s ohledem na § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách žádost žalobkyně o informace částečně odmítnout, respektive anonymizovat názvy jednotlivých porodnic. Žalovaný proto postupoval správně, pokud odvolání žalobkyně proti částečnému odmítnutí poskytnutí informací zamítl a toto rozhodnutí potvrdil. Městský soud se rovněž ztotožnil se závěrem správních orgánů, že § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách, ve spojení s § 17 odst. 2 zákona o státní statistické službě, lze považovat za zvláštní důvod odmítnutí žádosti o informace, neboť informace, o jejichž poskytnutí žalobkyně žádala (konkrétní informace o počtu a okolnostech porodů v jednotlivých porodnicích), jsou svým charakterem důvěrné.

[6] Současně uvedl, že neshledal důvod, aby předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách. Na základě provedeného testu proporcionality totiž dovodil, že právo na informace není v daném případě zcela vyloučeno, neboť zákon o státní statistické službě stanovuje korektiv ve svém § 17 odst. 2. Z něj vyplývá, že *ve výjimečných případech mohou orgány vykonávající státní statistickou službu důvěrný statistický údaj uveřejnit, poskytnout nebo využít k jinému než statistickému účelu, pokud tak stanoví zvláštní zákon, nebo jestliže osoba, jíž se tento údaj týká, dala k takovému zveřejnění, poskytnutí nebo využití souhlas.* Městský soud tak uzavřel, že žalobkyně mohla své právo na informace, respektive právo na ochranu zdraví a zdravotní péče, realizovat skrze § 17 odst. 2 zákona o státní statistické službě. Mohla se na jednotlivé porodnice obrátit se samostatnou žádostí o informace nebo bylo možné v souladu s tímto ustanovením požádat jednotlivé statutární orgány porodnic o souhlas s poskytnutím informací (čímž by bylo zabráněno, aby jednotliví pracovníci porodnic byli zatíženi vyhledáváním statistik) a následně se s tímto souhlasem jako přílohou žádosti o informace obrátila na povinný subjekt. Ostatně, na tento možný postup byla žalobkyně žalovaným v napadeném rozhodnutí upozorněna, žalovaný jí tedy nad rámec svých zákonných povinností poskytl velmi konkrétní návod, jak dále se svou žádostí nakládat.

pokračování

[7] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Stěžovatelka namítá, že městský soud nesprávně uzavřel, že § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách splňuje všechna tři kritéria testu proporcionality, aby mohlo být omezeno právo na informace, čímž se dopustil nesprávného posouzení právní otázky. Současně také opomněl vysvětlit, proč jmenované ustanovení podle něj tato kritéria splňuje, což způsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

[9] Pokud jde o první kritérium testu proporcionality (test vhodnosti), městský soud uvedl, že omezení práva na informace je zde vhodné. Cílem omezení totiž podle městského soudu je „ochrana důvěrných informací/údajů fyzických a právnických osob“. Tato úvaha však v napadeném rozsudku není blíže nerozvedena, snad s výjimkou bodu 36 odůvodnění, z nějž vyplývá, že předmětem žádosti o informace bylo sdělení důvěrných informací. Stěžovatelka namítá, že uvedený cíl z důvodové zprávy nevyplývá. Městský soud podle stěžovatelky pochybil v tom ohledu, že si nepoložil otázku, jaké „důvěrné informace“ právnických osob je vlastně třeba chránit a z jakého důvodu. Údaje o počtu porodů či císařských řezů nebo porodů za použití kleští nepochybně nejsou obchodním tajemstvím porodnic. Zpřístupnění těchto statistických údajů zajisté také nemůže zasáhnout do pověsti dotčených právnických osob ani nemůže poškodit jejich ekonomické zájmy. Stejně tak se nejedná o žádný jiný z důvodů, jež zákonodárce v § 9 až § 11 informačního zákona shledává jako legitimní důvody pro omezení práva na informace.

[10] Stěžovatelka nerozporuje, že na základě účinné právní úpravy jí nemohl povinný subjekt informace poskytnout, avšak není jí zřejmé, proč úprava znemožňující identifikaci právnických osob v roce 2016 vznikla, neboť zveřejňování základních statistik nemůže jednotlivé porodnice poškodit. K námitce ohledně nesprávného posouzení kritéria vhodnosti omezení práva na informace stěžovatelka uzavírá, že kritérium vhodnosti by bylo naplněno pouze tehdy, pokud by cílem novelizovaného znění § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách bylo omezit právo na informace.

[11] Ve druhém kroku testu proporcionality (tedy posouzení kritéria potřebnosti omezení práva na informace) městský soud dovodil, že toto hledisko je splněno, neboť jinak nelze zajistit ochranu konkrétních údajů o právnické osobě. K tomu stěžovatelka uvádí, že městský soud si předem nepoložil otázku, jaké informace o právnických osobách je třeba chránit a proč. Nemohl proto také správně vyhodnotit, zda nebylo možné téhož účelu dosáhnout i jinak. Toliko v případě, že by cílem této zákonné úpravy bylo paušálně omezit právo na informace, by bylo možné s městským soudem souhlasit.

[12] Dále stěžovatelka namítá, že ve třetím kroku testu proporcionality měl městský soud poměřit závažnost dvou v kolizi stojících základních práv. Jelikož si však nepoložil v prvním kroku testu proporcionality otázku, jaké právo porodnic je zákonným omezením chráněno, nemohl poměření provést. Proto v bodě 47 odůvodnění rozsudku pouze uvedl, že „[t]řetím krokem je potom kritérium poměrování, tedy závažnost obou v kolizi stojících základních práv, což spočívá ve zvažování empirických, systémových, kontextových i hodnotových argumentů. V daném případě soud dospěl ke závěru, že i v tomto případě tato část testu proporcionality byla splněna.“ Tyto úvahy městského soudu jsou dle stěžovatelky nepřezkoumatelné, neboť není zřejmé, jaké „empirické, systémové, kontextové a hodnotové argumenty“ soud zvažoval. Naopak empirické a kontextové argumenty stěžovatelky (tedy historickou a mezinárodní komparaci) soud v bodě 53 odbyl jako „zcela irelevantní“, protože „soudy jsou povinny řídit se platnou a účinnou právní úpravou“, ačkoli je uvedena komparace relevantní právě pro test proporcionality, neboť dokládá, že zveřejňování požadovaných údajů nemůže nijak zasáhnout do chráněných práv a oprávněných zájmů jednotlivých porodnic.

[13] Nakonec se stěžovatelka vymezuje proti doporučení městského soudu, aby nespolehala „jen a pouze“ na statistické údaje, ale především na „osobní zkušenosti a osobní kontakt, který hraje při výběru poskytovatele zdravotní služby (zde porodnice) velmi významnou roli, a který však prostřednictvím žádosti o informace o poskytnutí čistě statistických údajů nelze zjistit.“ Z takového závěru městského soudu je však patrné, že nebral v úvahu, že přinejmenším některá žadatelka by si pro své svobodné a informované rozhodnutí přála mít k dispozici více než jen individuální a náhodně získané zkušenosti. Pokud si například žena, kterou čeká plánovaný císařský řez, bude chtít zajistit péči v porodnici, kde takových zákroků provádějí nejvíce, nemá jinou šanci, jak takovou informaci zjistit.

[14] Z výše uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil nebo aby předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení části § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách, konkrétně části „nebo právníkou“ (nově by toto zákonné ustanovení mělo znít následovně: „Pro statistické a vědecké účely poskytuje statistický ústav z národních zdravotních registrů údaje pouze v podobě, ze které nelze určit konkrétní fyzickou osobu.“)

[15] Žalovaný se ve vyjádření kasační stížnosti ztotožňuje s napadeným rozsudkem. Uvádí, že povinnému subjektu s ohledem dle § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách nezbývalo, než žádost žalobkyně částečně odmítnout, což ostatně připouští také stěžovatelka. Toto ustanovení není podle žalovaného protiústavní. Dodává také, že zákonodárce se touto zákonnou úpravou snažil zabránit, aby povinný subjekt (Ústav zdravotnických informací a statistiky) poskytoval důvěrné informace. Důvodová zpráva k novele č. 147/2016 Sb. ze dne 20. 4. 2016 (sněmovní tisk č. 614/0) tento záměr nezastírala, což je logické, neboť na sběr a zpracování dat, jejich ochranu a zveřejňování se vztahují i obecná pravidla práce se statistickými údaji. Jedním z hlavních principů soudobé statistiky pak je „statistická důvěrnost“, která musela být zajištěna i nyní.

[16] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je řádně zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.).

[17] Kasační stížnost není důvodná.

[18] Nejvyšší správní soud v první řadě musel posoudit, zda napadený rozsudek netrpí vadou nepřezkoumatelnosti. Bylo by totiž vyloučené, aby se zabýval právním posouzením věci samé, pokud by byl napadený rozsudek nepřezkoumatelný. Kasační soud se s argumentací stěžovatelky ohledně nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku neztotožňuje, a to z důvodů uvedených níže.

[19] Stěžovatelka namítá, že městský soud nedostatečně odůvodnil, proč podle něj právní úprava obsažená v § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách splňuje všechna tři kritéria testu proporcionality, aby mohlo tímto být omezeno právo na informace garantované Listinou základních práv a svobod. Této námitce Nejvyšší správní soud nepřisvědčuje, neboť městský soud se touto otázkou zabýval na stranách 7 až 9 napadeného rozsudku. Zde s odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 12. 10. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94 (všechna judikatura Ústavního soudu je dostupná z <http://nalus.usoud.cz>), nejprve obecně uvedl, že v případě kolize základních práv a svobod může dojít k jejich omezení. V těchto situacích je nutné stanovit podmínky, při jejichž splnění má prioritu jedno základní právo či svoboda. Následně městský soud aplikoval na daný případ tři kroky testu proporcionality (kritérium vhodnosti, dále potřebnosti a nakonec poměřil v kolizi stojící základní práva) a dovedl, že v daném případě zájem na ochraně údajů o právnických osobách (jednotlivých porodnicích) převáží nad právem na informace, které

pokračování

i přes úpravu obsaženou v § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách není zcela vyloučeno. Lze si sice představit, že městský soud mohl jednotlivé kroky testu proporcionality vysvětlit podrobněji, jak požaduje stěžovatelka. Pokud tak ovšem neučinil, nevyvolává absence tak podrobného vysvětlení vadu rozsudku, která by dosahovala intenzity nepřezkoumatelnosti. Nepřezkoumatelnost by totiž byla dána teprve tehdy, pokud by nebylo možné seznat, z jakého důvodu městský soud žalobu zamítl (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130; všechna judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz). O takovou situaci se v projednávaném případě nejedná, ostatně stěžovatelka s právními argumenty městského soudu v kasační stížnosti podrobně polemizuje, což by v případě nepřezkoumatelnosti rozsudku pro nedostatek důvodů ani nebylo možné.

[20] Stěžovatelka ve zbylé části kasační stížnosti namítá, že městský soud pochybil v hodnocení jednotlivých kroků testu proporcionality při poměřování v kolizi stojících práv (práva na informace práva a práva na ochranu soukromí, respektive práva na ochranu zdraví).

[21] Dříve, než se Nejvyšší správní soud bude zabývat těmito námitkami, považuje za vhodné zmínit, že úlohou městského soudu v řízení o žalobě bylo přezkoumat **zákonnost** rozhodnutí žalovaného dle skutkového a právního stavu, který tu byl ke dni rozhodování tohoto správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), tedy posoudit, zda žalovaný postupoval v souladu se zákonem, pokud zamítl odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí povinného subjektu o částečném odmítnutí poskytnutí informace a toto rozhodnutí potvrdil. To také učinil, neboť konstatoval, že žalovaný ani povinný subjekt neměli s ohledem na § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách, který stanoví, že *pro statistické a vědecké účely poskytuje statistický ústav z národních zdravotních registrů údaje pouze v podobě, ze které nelze určit konkrétní fyzickou nebo právnickou osobu*, jinou možnost, než stěžovatelce poskytnout informace pouze částečně, neboť žádala mimo jiné o informace, které jsou svým charakterem důvěrnými statistickými údaji (informace o počtu a okolnostech porodů v jednotlivých porodnicích; v podrobnostech viz níže), jejichž poskytování se řídí speciální právní úpravou – zákonem o statistické službě. Ostatně stěžovatelka sama připouští, že zákonný důvod pro odmítnutí poskytnutí informací zde dle § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách existuje; dovozuje však, že toto ustanovení je protiústavní.

[22] Jádrem kasačních námitek stěžovatelky tedy nesměřuje proti závěru městského soudu ohledně zákonnosti postupu žalovaného, ale brojí proti tomu, že městský soud nepředložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení části § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách, neboť dovodil, že toto ustanovení není v rozporu s ústavním pořádkem. Nejvyšší správní soud však s tímto postupem městského soudu souhlasí (viz následující odstavce tohoto rozsudku). Proto také ani kasační soud neshledal důvod pro předložení návrhu Ústavnímu soudu na zrušení části zákonného ustanovení, přičemž pro úplnost lze zmínit, že Ústavní soud v nedávné době rozhodoval o návrhu skupiny senátorů na zrušení § 70 až 78 zákona o zdravotních službách (tedy včetně § 73 odst. 5 tohoto zákona, respektive po novele provedené zákonem č. 111/2019 Sb. byly odstavce v dotčeném ustanovení s účinností od 24. 4. 2019 přečíslovány a úprava obsažená v odstavci 5 se nyní – obsahově nezměněná – nachází v odstavci 8 citovaného ustanovení). V nálezu ze dne 10. 11. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 33/16, tento návrh zamítl, neboť konstatoval, že uvedená ustanovení nejsou v rozporu s ústavním pořádkem, a to včetně ustanovení, proti němuž brojí stěžovatelka.

[23] Co se týče samotného provedení testu proporcionality v napadeném rozsudku, městský soud správně dovodil, že omezení práva na informace v § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách **je vhodné**. Slouží totiž k ochraně důvěrných informací fyzických a právnických osob, jež poskytují své údaje do národních zdravotních registrů (v nyní projednávaném případě

do Národního zdravotnického informačního systému). Trefně také poukázal na to, že důvodová zpráva k novele č. 147/2016 Sb., jež vložila toto ustanovení do zákona o zdravotních službách, hovoří o tom, že „[s]e upravuje dosavadní pravidlo tak, aby se jasně specifikovalo, co se myslí výrazem 'anonymizovaná podoba', že se nejedná pouze o nemožnost identifikace fyzické, **ale také právnické osoby**“: Stěžovatelce lze přisvědčit, že městský soud měl dále rozvést, proč samotná **důvěrnost** ohledně identity právnické osoby je vhodná.

[24] Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že ochrana osobních údajů směřuje především vůči **fyzickým osobám** – tedy nikoli právnickým osobám [Úmluva o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat, vyhlášená pod č. 115/2001 Sb. m. s., v čl. 1 uvádí: „Účelem této Úmluvy je zaručit na území každé smluvní strany každé **fyzické osobě**, at' je jakékoli národnosti nebo pobývá kdekoli, úctu k jejím právům a základním svobodám, a zejména k jejímu právu na soukromý život, se zřetelem k automatizovanému zpracování osobních údajů, které se k ní vztahují ('ochrana údajů').“; srovnej též čl. 1 odst. 2 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)]. Zkoumané ustanovení má však širší účel, než jen chránit soukromí a osobní údaje fyzických osob – pacientů. Bere totiž v úvahu zvláštní povahu zdravotních informací a typově větší škálu rizik jejich zneužití či přinejmenším dezinterpretace, což může ve svém důsledku nejen zasáhnout do základních práv fyzických osob, ale může též zasáhnout do pověsti právnických osob – poskytovatelů zdravotních služeb.

[25] Konkrétněji řečeno – poskytování izolovaných údajů o určitých lékařských výkonech v konkrétním zdravotnickém zařízení bez znalosti dalších souvislostí (například věkové struktury pacientů ve spádové oblasti a dalších okolností) by mohlo vést k zavádějícím závěrům o kvalitě či domněle nekvalitě lékařské péče v daném zařízení.

[26] Smyslem zkoumané zákonné úpravy je zabránit, aby povinný subjekt (Ústav zdravotnických informací a statistiky) poskytoval žadatelům o informace důvěrné informace, a tím byla zajištěna „*statistická důvěrnost*“. Statistickou důvěrnost je třeba zajistit mimo jiné proto, aby poskytovatelé údajů (zde porodnice) předávali statistickým orgánům pravdivé a úplné informace. Jinak řečeno, pokud by nebylo zajištěno, že poskytovaná data nebudou využívána pro jiné než statistické účely, poskytovatelé údajů by nebyli motivováni k zasílání pravdivých údajů o své činnosti, a tím by bylo znemožněno zpracovávat věrohodné statistiky.

[27] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že z výše uvedených důvodů by identifikace právnických osob při poskytnutí informací stěžovatelce nebyla vhodná a naopak zkoumaná zákonná úprava kritériu vhodnosti vyhovuje.

[28] Stěžovatelka také nesouhlasí s městským soudem, že předmětem její žádosti o informace bylo mimo jiné sdělení důvěrných informací. Namítá, že údaje o počtu porodů, císařských řezů nebo porodů za použití kleští nejsou obchodním tajemstvím porodnic. Zpřístupnění těchto statistických údajů nemůže podle ní zasáhnout do pověsti dotčených právnických osob, nemůže poškodit jejich ekonomické zájmy, ani se nejedná o jiný z důvodů, jež zákonodárce v § 9 až § 11 informačního zákona shledává jako důvody pro omezení práva na informace. V dílčím tvrzení, že požadované údaje nejsou „obchodním tajemstvím“ porodnic lze jistě souhlasit. Důvody pro důvěrnost informací jsou však uvedeny zčásti v předcházejících odstavcích a také níže; námitkám stěžovatelky tedy nelze přisvědčit.

[29] Jak žalovaný trefně uvedl ve vyjádření ke kasační stížnosti, pro označení požadovaných informací jako důvěrných je rozhodné to, že § 16 odst. 1 zákona o statistické službě ukládá povinnému subjektu (orgánu, který vykonává statistickou službu) povinnost zachovávat

pokračování

mlčenlivost o důvěrných statistických údajích, se kterými se seznámí. O významu a účelu takové úpravy pojednal kasační soud v odstavci [26] výše. Za „*důvěrný statistický údaj*“ se podle § 2 písm. b) zákona o statistické službě považuje takový údaj, který umožňuje přímou nebo nepřímou identifikaci jednotlivé právnické osoby nebo který je osobním údajem fyzické osoby. Je tedy nepochybné, že názvy jednotlivých porodnic, ve spojení s informacemi o zde provedených porodech, učiněných lékařských zákrocích a poraněních (v podrobnostech viz [2] výše), představují důvěrné informace. Proto není možné je poskytovat k jiným než statistickým účelům bez písemného souhlasu subjektu údajů (§ 17 odst. 2 zákona o státní statistické službě).

[30] Co se týče kasačních námitek směřujících proti posouzení druhého kroku testu proporcionality, tedy **potřebnosti** omezení práva na přístup k informacím, stěžovatelka tvrdí, že městský soud nesprávně dovedl, že toto hledisko je splněno, neboť jinak nelze zajistit ochranu konkrétních údajů o právnické osobě. Městský soud konstatoval, že jelikož údaje o jednotlivých porodnicích představují důvěrné informace, je třeba zajistit jejich ochranu. Takovému závěru městského soudu nelze nic vytknout. V opačném případě by totiž porodnice nebyly motivovány k zasílání pravdivých dat o lékařských zákrocích. Poskytují je v dobré víře, že je s nimi nakládáno jako s důvěrnými a mohou s nimi nakládat pouze k tomu oprávněné osoby (viz také odstavec [26] výše).

[31] Stejně tak nelze přisvědčit námitce stěžovatelky, že městský soud nedostatečně vysvětlil, jak provedl třetí krok testu proporcionality, tedy **poměří** v kolizi stojící práva. Ba právě naopak, touto otázkou se detailně zabýval (viz body 47 až 50 napadeného rozsudku), neomezil se tedy jen na strohé konstatování, že zvažil splnění „*empirických, systémových, kontextových i hodnotových argumentů*“, jak stěžovatelka uvádí v kasační stížnosti. Takové tvrzení není pravdivé. Městský soud totiž také správně poukázal na to, že zákon o státní statistické službě stanovuje korektiv § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách v § 17 odst. 2, který stanoví, že *ve výjimečných případech mohou orgány vykonávající státní statistickou službu důvěrný statistický údaj uveřejnit, poskytnout nebo využít k jinému než statistickému účelu, pokud tak stanoví zvláštní zákon, nebo jestliže osoba, jíž se tento údaj týká, dala k takovému zveřejnění, poskytnutí nebo využití souhlas*, tudíž právo na informace není zcela vyloučeno. Kromě toho lze shodně s městským soudem a žalovaným zdůraznit, že ačkoli jsou žadatelé o informace ve vztahu k povinnému subjektu (jakožto statistickému ústavu) omezení na získání anonymizovaných souhrnných informací (počtu lékařských zákroků, při nich způsobených poraněních a podobně), není vyloučeno, aby tyto informace požadovali od subjektů uvedených v § 2 odst. 1 a 2 informačního zákona, tedy přímo od jednotlivých porodnic. Navíc mohou požádat statutární orgány porodnic o souhlas s poskytnutím údajů a následně se s tímto souhlasem jako přílohou žádosti o informace obrátit na povinný subjekt, na což stěžovatelku upozornil již žalovaný ve svém rozhodnutí. Z uvedeného je zřejmé, že zákonodárce k ochraně důvěrnosti informací zvolil rozumnou právní úpravu, která nenařizuje uchování důvěrnosti bezpodmínečně, ale naopak umožňuje individuální výjimky na základě souhlasu dotčených fyzických i právnických osob.

[32] Nakonec Nejvyšší správní soud uvádí, že má pochopení pro to, že některé těhotné ženy (například ty, které plánují rodit císařským řezem) při výběru porodnice chtějí mít k dispozici maximum informací o úspěšnosti takových zákroků. Ani právní úprava obsažená § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách však nevyklučuje, aby takové informace získaly. Není třeba, aby spoléhaly jen na osobní kontakt s pracovníky jednotlivých porodnic nebo doporučení jiných rodiček, podstatné je, že mohou informace získat postupem nastíněným v předcházejícím odstavci tohoto rozsudku. Lze tedy uzavřít, že právo na informace garantované čl. 17 odst. 5 Listiny není „bezbrhé“, což znamená, že zákonodárce je oprávněn jejich poskytování omezit, pokud přitom ob stojí v testu ústavnosti, tedy kritériím účelnosti, potřebnosti

a přiměřenosti (srovnej například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2012, č. j. 1 As 141/2011 – 67). Jak již bylo řečeno výše, Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že těmto požadavkům zákonodárce při přijímání § 73 odst. 5 zákona o zdravotních službách dostál.

[33] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační námitky stěžovatelky nejsou důvodné, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1, poslední věty s. ř. s. zamítl.

[34] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka byla v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšná, právo na náhradu nákladů řízení jí nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného – nebylo v jeho případě prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady převyšující rámec jeho úřední činnosti vznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků náhrada nákladu řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 28. ledna 2021

L. S.

Mgr. Radovan Havelec v. r.
předseda senátu